

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 2 Listopada v. s. 1825 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sanktpetersburskich jest dnia 24 października.

Najlaskawiej mianowani kawalerami orderów: Dnia 16 września: radca izby skarbowej podolskiej, radca honorowy, Krycki, s. Anny 3ciej klasy.

Dnia 25 września, półkownik gwardyi półku moskiewskiego, Baron Szlippenbach, s. Anny 2giej klasy. Tegoż orderu 4tey klasy porucznicy półku gwardyi preobrażńskiego: Nieświcki i Hrabia Zubow; siemienowskiego: Helmersen i Folkmer; izmayłowskiego: Hołowin i Xiąg Szachowski; strzelców: Engelhart 3ci i Baron Tizenhausen; brylantowanemi znakami orderu s. Anny 2giej klasy udarowany, półkownik półku siemienowskiego gwardyi Szreder. (R. I).

Przez najwyższe Ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu dnia 30 września, na podanie Zwierności, o wiadomościach i sposobności odznaczających się, orenburski Achun Abdusalam Abdrachimow, najlaskawiej mianowany muftym orenburskim, na teyże osnowie, co i jego poprzednik Mahomet Dian Hussein, był mianowany na ten urząd Ukazem dnia 22 września 1788 roku, z pensją roczną po 2000 rubli.

Dnia 6 grudnia, Naczelnik stoła w departamencie inspektorskim Głównego Sztabu J. C. M. rangi 6tey klasy Filip Szlenhowski, na własną prośbę, z przyczyny chorowitości, zupełnie uwolniony ze służby, z rangą 5tey klasy, a ze względów naysłodszych na 33 lat służby bez nagany, otrzymał pensyi dożywotniey po 600 rubli na rok.

W nagrodę długiey i gorliwej służby, dozorca szpitalu 1go korpusu piechoty, rangi 7mej klasy, Dombrowski, najlaskawiej podniesiony do rangi 6tey klasy.

Rządzący Senat od Najsłodszej Rzadzącego Synodu otrzymał uwiadomienie, iż przez Naysłodszy J. C. M. Ukaz, dnia 4 września r. t., hiskup penzeński, Ambroży, na własną prośbę, dla słabości zdrowia, uwolniony od rządów dycezyi, z pozwoleniem mieszkania w dycezyi nowgorodzkiej, w klasztorze 1szej klasy bielezijskim s. Cyryllego, nie należąc do jego rządów, z pobieraniem do śmierci pensyi etatowej po 1000 rubli i po tyleż prowizyjnych.

Dnia 18 sierpnia komitet ministrów został uwiadomiony, że CESARZ JEGOMOŚĆ zezwolił na powiększenie pensyi urzędników astrachańskiey ekspedycyi przemysłu łowienia ryb i tiuleni, równając z pensyami urzędników Rządów Gubernialnych, a mianowicie, podług nowego etatu, pobierać mają: radca 1500 r., assesor 1000 rubli, sekretarz 350 rubli, buchalter 300 rubli, naczelnik stoła 200. Na wydatki kancelaryi i na oficyalistów kancelaryi 1000, ogół etatu 6,250 rubli.

Rządzący Senat przy ukazie 30 września ogłosił nowe etaty dla komor celnych w Połdze, Jurborgu, Kownie i Grodnie, z przydaniem 140 strażników konnych w okręgu celnym radziwiłłowskim i lipawskim. Summa etatów na rok wynosi 148,500 rubli.

W listach z miasta Szuszy (w Kurababie) do-

noszą, że w nocy na 6 września, dało się tam uczuć mocne trzęsienie ziemi. (jakiego dotąd naysłarszy mieszkańcy nie pamiętają), z łukiem podziemnym: Trwało około 6 minut. Mieszkańcy, przelegnięci tak niespodziewanem zjawieniem, porzucili domy, wybiegli na ulice. Żadne jednak nieszczęście nie przydarzyło się, a wszystko się skończyło na samym przestraszu. (P. P.).

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 7 listopada.

(z Kurjera Warszawskiego).

Postanowieniem JO. Xiągi Namiestnika Królewskiego, ustanowione zostały jarmarki w miastach: 1mo) w mieście Nowie, corocznie na s. Walenty, 14 lutego; na s. Bazyli, 14 czerwca; na s. Jadwige, 15 października; i na s. Tomasz, 21 grudnia. 2) W mieście Mogilnicy, w poniedziałek po niedzieli wstępnej, w dzień s. Benedykta; w dzień s. Franciszka w październiku; w dzień s. Elżbiety; w dzień 3ch Króli; w poniedziałek po niedzieli kwietnej; w poniedziałek po Zielonych świątkach; i w dzień Wniebowzięcia Najsłodszej Maryi Panny.

Kommissya rządowa spraw wewnętrznych i policyi, czyni obywatelski właścicieli dóbr Proszewa, jako naśladowania godny, podała do publicznej wiadomości, przez ogłoszenie dnia 28 października r. t., iż posiadając taryffę klasy czwartej na pobór mostowego na rzece Liwie, pod wsią, Wólką Proszowską, przy trwałym obowiązku utrzymywania mostów, takowego dobrowolnie na zawsze zrzekli się, pragnąc tym sposobem przynieść ulgę mieszkańcom okolicy i przyłożyć się do ulawienia komunikacyi i handlu wewnętrznego.

JO. Xiąg Walenty Radziwiłł, blisko po dwuletniem bawieniu za granicą, onegdaj do Warszawy przybył.

W Wrocławku, w kościele katedralnym Kujańsko-Kaliskim, J. W. J. X. Antoni Felicyan Niewieściński, Primiceriusz i prałat kapituły, kawaler orderu s. Stanisława 1 klasy, w zeszłym miesiącu odprawił swój Jubileusz, czyli powtórne Primiceriatwa. Szanowny ten kapłan, przez sprawowanie różnych urzędów, liczne dobrodzieystwa i zapisanie stałych funduszów na instytut użyteczny, uwiecznił swe imię.

W kościele XX. Pijarów, w którym dotąd co niedziela i święta Towarzystwo Przyjaciół muzyki, wykonywało muzykę kościelną w czasie Mszy s.; dla dogodniejszego pomieszczenia grających powiększonym i ozdobionym został chór, tak, iż teraz naysłodsze oratoria wykonywane być mogą.

Od kilku dni znajduje się w Warszawie przybyły z Berlina JP. Gropius, intendent i pierwszy dekorator królewskich teatrów w Berlinie; jemu powierzone zostało urządzenie Maszyneryi do nowego teatru warszawskiego.

W zeszłym tygodniu rozstał się z tym światem, Stanisław Kmitowski, jeden z naysłarszych wiekiem mieszkańców Warszawy: żył bowiem lat 99 miesięcy 7 i dni 13. Pochowany został w tymże kunsztu, w którym brał ślub podwakość z jedną małżonką, gdyż odbył złote wesele.

Na wystawie Płodów przemysłu, widać nadużyteczną machinę z fabryki Ewansa, to jest

Wyrzucacz do czyszczenia gruntu z chwastów przy uprawie kartofli. Także z fabryki *Neumana, Kapelusze kastorowe, Peleryny damskie, Czapraki, Pasy ogrzewające żołądek, Podeszwy pilśniowe ochraniające od wilgoci, Piłsina kamizelki.* Opozytywie roboty *P. Spiechowskiego* dodać należy, że ta za jednym stalowaniem gra uwerturę *Kurpińskiego* z opery *Nadgroda* i taniec polski *Damsego*, złożone ze 108 taktów, a walec zmienia się i gra rozmaitych sztuk 14. Na teżyte wystawie daje się także widzieć dowód osobiwszey pracy i nadzwyczajney cierpliwości, wyobrażenie koszyka napelnionego rozmaitemi kwiatami; wszystkie kwiaty są ułożone i naklejane z naturalnych listków, zmniejszonych bardzo i ususzonych, z których się składa słuczny bukiet, takowych listków jest 55 gatunków, cały koszyk z bukietem ma obwód ledwo 4 cale. Wynalazcą i wykonawcą tey pracy jest *J.P. Józef Wemner*, który wczora ukończył jeszcze trudniejszą pracę, to jest: wazonik, napelniony takimże sposobem urządzone mi kwiatami; jest ich 18 gatunków, szczególnież zadziwiają *hortensya, róża, astry, słonecznik* i t. d. doskonale naśladowające naturę, a cały bukiet z wazonem ma wysokości tylko 2 cale.

W E G R Y

Presburg d. 17 października.
(z *Gazety Warszawskiej*).

Pałac, w którym NN. Cesarstwo Ichmość z rodziną swoją mieszkają, napelniony jest smutkiem. Monarcha odebrał dziś przed południem wiadomość o zgonie N. Teścia Swego. Niepodobna opisać wrażenia, jakie ta smutna nowina sprawiła na umyśle N. Cesarza Jmci, który ją nypierwiej udzielił Arcy-Xiążęciu *Franciszkowi Karolowi*. N. Cesarzowa i Arcy-Xiążna *Zofia* później dopiero o tym okropnym ciocie uwiadomione zostały. Słychać, iż NN. Cesarstwo Ichmość chcą się udać do *Schlosshof*.

H I S Z P A N I J A

Madryt d. 10 października.
(z *Gazety Warszawskiej*).

Postanowienie, wydane za ministeryum *Wiktora Saeza*, traci coraz bardziej moc swoją, i codzień powracają wygnancy do *Madrytu*.

W Katalonii biorą codzień do więzienia wiele osób, podejrzanych o należenie do spisków w *Tortozie* i *Tarragonie*.

Słychać, iż dobra narodowe sprzedane podczas rewolucyi, mają być uznane za dobra rządowe, i że na mocy nowego układu, pozostaną przy terażniejszych posiadaczach, pod warunkiem, aby dopłacili to, co wypada do rzeczywistey ich wartości. Dopłata ta ma być przez lat 6 w równej ilości do kassy oddaną.

Król Jmć kazał zrobić tuteyszemu złotnikowi, *Martinez*, kosztowne lichtarze i inne sprzęty kościelne, na podarunek dla Xiążęcia *Saskiego Maksymiliana*, teścia swego. Rzeczy te posłano zład pod strażą żandarmeryi.

Nic u nas nie ma nowego (wyraża list umieszczony w *Monitorze Paryskim*) lecz codzień spodziewamy się nowych wypadków: obecny bowiem stan Hiszpanii nie może trwać długo. *Gazeta madrycka* zachowuje zwyczajne milczenie.

(z *Monitora Warszawskiego*).

Nie mówią tu już więcej o wyjeździe dworu do Sewilli lub Walencyi; Król formalnie się sprzeciwił, z powodu kosztów, któreby *J. K. M.* przyczynił tym miejscom, przez któreby przejeżdżał.

Na lekarstwo przeciwko parazyzom podagry sprowadzają dla Monarchy z *Estremadury* wodę, nazywającą się *wodą złotą*, której w podobnych paroxyzmach skutecznie używano.

Process jenerała *Capape*, który ustał tylko z przypadkowych przyczyn, rozpocznie się znów w tym tygodniu.

Od niejakiego czasu policya dozwala powracać do Madrytu spokojnie wszystkim osobom,

którym, częścią z niego ustąpić kazano, lub które, z powodu roli jaką grały pod Korteżami, same się oddaliły. Otrzymują one pozwolenie bez trudności pozostania w stolicy; skoro mogą należycie dowieść sposobu utrzymania życia i swojego nienaganego postępowania po restauracyi.

— We względzie oficerów ustał zupełnie obowiązek politycznego oczyszczenia. Nawet ci, którzy uznano za niezdolnych do oczyszczenia się mają prawo, podług mającego nastać purifikacyjnego planu, od wydanego na siebie wyroku apelować.

— Mniemają tu powszechnie, że powierzonym będzie najwyższe dowództwo wyprawy do *Hawany* exministrowi *Cruz*, albo jenerałowi *Davila*, który poprzednio w twierdzy *Ulloa* dowodził.

— Mówią teraz nie żartem o reformie klasztorów; wzniesienie upadłych zapewne będzie zakazanem. We wszystkich biurach ministerialnych wielka czynność panuje.

T U R C Y A

Stambuł dnia 25 września
(z *Gazety Warszawskiej*).

Przed kilku dniami przybył tu *Mihmidar* z własnoręcznym listem baszy *Egiptu* i syna jego do Wielkiego Sultana. Odtąd słychać, iż grecy uczynili propozycye, które sam *Ibrahim* basza uznaje za mogące być przyjętymi, i wspólnie z cysem swoim radzi je przyjąć Wielkiemu Słtanowi, aby był państwa *Ottomańskiego* nie był wystawiony na dalsze niebezpieczeństwo.

Od granic tureckich d. 18 października.

(z teżyte gazety).

Kapitan okrętowy, który po *Zostodniowej* żegludze przybył d. 18 b. m. z *Kalamaty* do *Tryestu*, donosi, iż gdy z tamtąd wypływał, grecy znajdowali się w *Kalamata*.

Wszystkie listy potwierdzają wiadomość, iż grecy popełniają ciągle rozboje na morzu. Między innemi 4 statki greckie uderzyły na okręt kupiecki, który dla cizy nie mógł płynąć, i zabrały znajdujące się na nim towary rękodzielnicze i inne.

Flota egipska, złożona ze 100 okrętów wojennych i statków przewozowych, czekała tylko pomyślnego wiatru, aby mogła wypłynąć z *Alexandryi*. Ma także 15 statków palnych i 2 statki parowe.

N I E M C Y

Monachium d. 21 października.
(z *Gazety Warszawskiej*).

Król nasz *Ludwik* przybył dnia 18 b. m. do tuteyszey stolicy. Nazajutrz przed południem udał się do Królowey *Karoliny*, wdowy, bawiacey w *Nymphenburgu*, a wróciwszy z tamtąd do stolicy, na uroczystem zgromadzeniu ministrów stanu i członków Rady Stanu, wykonał przysięgę przepisaną § 1. tytułu X. Konstytucyi, i protokół w tey mierze złożony w archiwum krajowym. Przysięga ta jest następująca: *Przysięgam rządzić podług Konstytucyi i praw krajowych; tak mi Bóg dopomoż i święta jego Ewanjelja.* Monarcha, położywszy trzy pierwsze palce prawey ręki na lewey piersi, raczył wyraźnie mówić powyższą przysięgę i oświadczyć te słowa: *Przed wykonaniem terażniejszey przysięgi, poczytywałem się już za obowiązane go przysięgą, którą przy wprowadzeniu Konstytucyi, wykonałem. Mam największą chęć pełnić to, co wykonana przysięga wkłada na mnie, jako Króla, w miejscu dostojnego mojego ojca, którego pamięć będzie dla mnie nazawsze drogą i niewygastłą. Spodziewam się, iż Bóg łaskawy użyczy mi siły do tego. Trudno jest panować po Królu, jakim był ten, którego nam śmierć wydarła, a wyrównać mu niepodobna.* Gdy potem całe zgromadzenie z najwyższem uszanowaniem skłoniło się Monarsze, Król Jmć w towarzystwie wszystkich Ministrów Stanu, Rady Stanu i Dworu, z taką uroczystością, jak wchodził, wrócił do pokojów swoich. Po po-

ludni Monarcha, otoczony strażą przyboczną, udał się do kościoła nadwornego ś. *Kajetana*, i był na wigiliach za nieboszczyka Króla *Maxymiliana Józefa*. Gwardya Królewska stała po obu stronach drogi, którą parada szła do kościoła i wracała. Podczas nabożeństwa rozlegały się dzwony wszystkich kościołów w stolicy.

Wczoraj przed południem znajdował się Król Jmć na *Requiem*, w kościele nadwornym ś. *Kajetana*, a po południu na wigiliach.

Królowa Jejmość, wdowa, dla zaspokojenia rodziny Królewskiej, otaczających ją osób i całej publiczności, z cichą boleścią i smutkiem znośsi nienagrodzoną stratę. Przez wywiezieniem zwłok, Monarchini ta z wielkością duszy i rezygnacją, rozczulającą wszystkich obecnych, ostatni raz jeszcze pożegnała zmarłego męża. Nachyliła się do truny jego, i obficie łzy wylewając, wzięwszy martwą jego rękę, rzekła: *Żegnaj cię na wieki, dobry ojcze dzieci i najlepszy mój przyjacielu*. Poddając się wyrokowi Opatrzności, wróciła potem do pokojów swoich.

Od brzegów Menu dnia 24 października. (z *Gazety Warszawskiej*).

Przed ostatnim jarmarkiem w *Lipsku*, więcey sobie odbytu na towary obiecywano, aniżeli istotnie nastąpiło. Z *Rossyi* nie było prawie kupujących. Z *Polski* znajdowało się tylko kilku; mało także było z *Wołoszczyzny*, a ci dawniej najwięcey kupowali na jarmarku *lipskim*. Skóry, których cena podniosła się o 40 do 50 procentu, rozprzedano w dwóch pierwszych dniach jarmarku. Grube sukna miały także pokup, lecz średnich i cienkich mało przedano. Wiele gospodarzy wiejskich z powodu taniości zboża, mało towarów kupiło, lub nie wcale. Nie wiele było *Anglików*, bo towary swoje mogą zyskowniej sprzedawać w *Ameryce południowej*.

P. Charpentier, dyrektor kopalni solnych w kantonie wódzkim, w *Szwajcaryi*, wynalazł tam w nowem miejscu sól, której, podług wyrachowania, ma być przeszło 15 milionów centnarów.

Drezno dnia 25 października. (z *też gazety*).

Monarcha nasz dał Królewski domowy order korony *rucianey* *Infantowi Karolowi Ludwиковi*, *Xiągęciu Łuki*, a margrabiemu *Ascanio Manso*, Ministrowi Sekretarzowi stanu spraw zagranicznych tegoż *Xiągęcia*, wielki krzyż cywilnego orderu zasługi.

Dnia 16 b. m. wyjechali stąd służyący *Xiągęcia Maxymiliana* do *Bayreuth*, gdzie nastąpi uroczyste oddanie *Xięgini* *Łukieskiej*, która d. 7 listopada przybędzie do tutejszej stolicy. Przyjęta będzie w całym kraju z wielką radością.

GALLICJA i LODOMERYA.

Lwów d. 26 października (z *Gazety Lwowskiej*).

Seym przez *J. C. K. Moś* rozpisany, otworzony został w tym mieście naszym, d. 17 tego miesiąca. *C. K. Komisarze nadworni*, *JW. Hrabia Józef Kuropatnicki*, *C. K. Rzeczywisty Szambellan*, *Kawaler orderu Leopolda* i deputat stanu; tudzież *W. Wincenty Kawaler Słoszyński*, udali się dniem przódą do Prezesa zastępy w wydziale stanu *JW. Jana Kantego Hrabiego Stadnickiego*, któremu poruczona została prezydencya na tegorocznym seymie, dla pokazania mu pełnomocnictw swoich. — Gdy w dniu zagajenia Seymu wojsko i milicya miejska w paradzie wystąpiły, *JW. Hrabia Stadnicki*, udał się w uroczystym orszaku do Zgromadzenia seymowego, gdzie u podwoi Izby seymowej, przez *JW. W. Dygnitarzy* koronnych przyjęty i do przeznaczonego dla siebie krzesła, zaprowadzony został. Po odczytaniu najwyższych reskryptów, w niemieckim i polskim języku, wydanych do Prezesa seymu, i czterech członków Stanu, *JW. Prezes* miał mowę, i mianował deputacyą, do *JW. W. seymowych Kommissarzy*. Deputacyą składali, *W. JX.*

Franciszek Xawery Zacharysiwicz, Kanonik kapituły lwowskiej, obrzędu łacińskiego, Rektor Akademii, i Dyrektor Gimnazjów, *JW. Stanisław Hrabia Dunin Borkowski*, *W. Piotr Kawaler Pietruski*, Radca i Wice-burmistrz, oraz deputowany miasta *Lwowa*, *JP. Ernest Friedberg*. Po wysłaniu tej deputacyi, *W. Tadeusz Wasilewski*, Assesor honorowy, w Wydziale Stanu, odczytał Zdanie sprawy, o czynnościach wydziału z roku zeszłego. Po godzinie 11, nastąpił wjazd uroczysty, *JW. W. Kommissarzy*, sposobem zwyczajnym. Przy wejściu do sali zgromadzenia, przyymowali ich: *JW. Prezes Seymu*, i *JW. W. Dygnitarze*, i zaprowadzili do przeznaczonych krzeseł. Potym pierwszy Kommissarz seymowy, *Hrabia Kuropatnicki*, miał mowę; po której przeczytane zostały, przez aktuaryszów seymowych, w językach niemieckim i polskim; reskrypta i postulata. Po odpowiednim głosie, mianym przez Prezesa Seymu, Kommissarze odjechali do siebie, a Prezes seymowy, urzędnicy koronni i członkowie stanu, odwiedzili uroczyste, pierwszego Kommissarza seymowego, który dnia tego, dał wielki obiad, na 120 osób. — W dniach następnych, obradowały stany, nad królewskimi postulatami, i załatwiały inne sprawy, do obrębu ich działalności należące. Dnia 22 października, seym zakończony został.

Prezes seymowy, odprawił o godzinie 11 wjazd, tym samym sposobem, jak i przy otwarciu Seymu, i podobnie do grona seymowego zaprowadzony został, z którego znowu wysłał, po *JW. W. Kommissarzy seymowych*, deputacyą, składającą się z *JW. W. X. Gabryela Dubowieckiego*, Kan. i deputowanego kapituły lwowskiej, obrzędku greckiego, *Cypryana Hrabiego Komorowskiego*, rzeczywistego Szambellana, *Józefa Bobowskiego*, radcy gubernialnego, i drugiego deputowanego miasta *Lwowa* *JP. Franciszka Karola Salomona*. Po odwiedzeniu, i wprowadzeniu pierwszego Kommissarza seymowego (drugiemu słabość, obecnie byż przeszkodziła), wśród tych samych uroczystości, jak przy zagajeniu Seymu, mieli znowu stosowne mowy: Prezes Seymu, gdy oddawał protokół obrad seymowych, *JW. JX. Arcy-Biskup*, Prymas Królestwa.

Po ukończeniu tych mów, *JW. Prezes*, ogłosił Seym zamkniętym. Późem wjazd *JW. W. Kommissarzy*, i odwiedzanie ich przez członków stanu nastąpiło.

Dnia 23 t. m. *JW. pierwszy Kommissarz seymowy*, dał świetny bal w salach ogrodu pojezuickiego.

ANGLIA.

Londyn dnia 18 października. (z *Gazety Warszawskiej*).

Potwierdza się, iż kuter w *Dunes* zatrzymał 2 okręty, przeznaczone z potrzebami wojennymi do Grecyi. Właściciele tych towarów podali natychmiast do rządu skargę na takie postępowanie władz celnych, lecz nie odebrali odpowiedzi. Twierdzą oni, iż komora wyexpediowała te okręty przed ogłoszeniem zakazu.

W *Glasgowie* kończy się budowa 3 statków parowych, które, jak ciągle mówią, są przeznaczone do Grecyi.

Robotnicy w *Halifax* wrócili do swojej pracy: Głód zapewne skłonił ich do dania właścicielom fabryk zapewnienia na piśmie, iż odtąd nie będą mieli żadnego związku z robotnikami, którzy nie chcą pracować. Stało się więc rękodzielników wkrótce tych niespokojnych ludzi przywiedzie do posłuszeństwa.

Znany *Bergami* sprzedał za 15,000 funt. szter. dobra swoje niedaleko *Medyolanu*.

Dnia 7 września był wielki pożar w *Kwebeku*, przy czem 388 ludzi życia utraciło.

List z *Buenos-Ayres* pod d. 6 sierpnia donosi, iż Pan *Parish* złożył list wierzytelny, jako sprawujący interessa angielskie przy rządzie tamiecznym. Mowę, którą miał przytém, zaczął temi słowy: „List wierzytelny, który mam zaszczyt

złożyć ministrowi spraw zagranicznych, uzupełnia uznanie tej rzeczypospolitej przez Króla Jmci W. Brytanii i t. d.

Bryg hiszpański *Achilles* przybył do *Valparaiso*; zbuntowane się kilku maytków Chlijskich, znajdujących się na nim, było przyczyną tego wypadku.

— Dnia 22. —

Słychać, iż Lord skarbowy dał taką odpowiedź na przełożenie właścicieli dwóch okrętów, które wypłynęły do Grecyi, a potem zatrzymane zostały, iż okręty i ładunek mają być oddane, lecz nie mogą udać się tam, dokąd były przeznaczone.

Dziś rozeszła się pogłoska na giełdzie tutejszej, iż eskadra północno-amerykańska na morzu śródziemnym, będzie powiększona fregatą *Brandywine* i okrętem liniowym *North-Carolina*, a potem popłynie do *Stambułu*, domagając się, aby Porta przyjęła posła Zjednoczonych Stanów; w razie zaś odmówienia, pomagać będzie grekom.

Spodziewają się w *Portsmouth* przybycia fregaty brazylijskiej *Princessa Real*, która razem z fregatą *Peranga* wróci do Brazylii. Na fregacie *Peranga* znajduje się tylko jeszcze 45 maytków portugalskich, i po oddaleniu się maytków angielskich, służba na niej odbywa się nieregularnie.

We Francyi uwięziono Kacyka kraju *Poyais*, nazwiskiem *Macgregor*, który uwiodłszy pewną liczbę ludzi z niemi płynął z *Havre* do wspomnianego kraju. Zabrano mu wszystkie jego rzeczy.

Wychodzące tu pismo peryodyczne portugalskie *Padre Amaro*, umieściło korespondencją między tutejszym agentem reagenta brazylijskiego i posłem meksykańskim. Pierwszy oświadczył, aby owe kraje utrzymywały związki dyplomatyczne, na co drugi odpowiedział, iż rząd meksykański gotów będzie mianować tym celem agentów swoich takich, jacy zostaną mianowani przez reagenta.

Wydział osad odebrał listy od kapitana *Franklin*, donoszące, iż z towarzyszymi podróży przybył do jeziora *Winnisseg*, z kąd miał się dalej udać.

Z powodu twierdzenia, aby zdobyte Królestwa Arrakan i Assiam przyłączono do posiadłości naszych w Indjach, czytamy w gazecie *Globe* następujące uwagi: „Dyrektorowie kompanii Wschodnio-Indyjskiej ganiłi zawsze wszelkie dalsze rozszerzanie kraju swego, chociaż to zdanie ich nigdy się nie utrzymało. Woyny z Maratami i z Napulem pociągły za sobą rozprzestrzenienie granic, i woyna z Birmanami podobny skutek mieć będzie. Zbliża się więc czas, w którym Indye angielskie graniczyć będą z Chinami, górami *Himalaya*, rzeką *Indus* i morzem. Powiększy się atoli trudność rządzenia tak znaczną ludnością, w tak wielkiej odległości od najwyższego rządu. Taż gazeta pisze, iż spekulanci londyńscy dostarczali broni Birmanom w woynie z Anglią. Podejmowali się posłać dwa okręty z bronią rządową w *Kalkucie*, czego gdy odmówiono, posłali je Birmanom.

List z *Caraccas* wyraża: „Kongres upoważnił generała *Boliwara* do posłania woyska, zostającego pod jego dowództwem, tam, gdzieby uznał potrzebę; każdy jednak kraj, któryby żądał tej pomocy, ma ponosić wydatki na utrzymanie posiłkowego woyska.“ Gazeta wychodząca w *Caraccas* namienia, iż to postanowienie tyczy się zapewne *Buenos-Ayres*.

W *Puarcarcolla* i *Quiquisona* zebrało się wielu mieszkańców wyższego Peru, i podało generałowi *Boliwarowi* przełożenie względem upadku fabryk towarów bawełnianych w Wyższym Peru. Oświadczyli, iż 10,000 warsztatów tkackich prze-

stało być czynnymi, co jedynie współubieganiu się anglików przypisać należy.

Słychać, iż zabranie na skarb wszelkiej własności hiszpańskiej w krajach południowo-amerykańskich, nastąpi dopiero za 8 miesięcy.

Jedna z gazet amerykańskich donosi, iż kongres peruwiański na początku roku bieżącego zniósł ustanowiony dawniej order *Słońca*.

Listy z Peru pod d. 18 czerwca wyrażają, iż twierdza *Callao* nie prędko się podda. Jest tam 200 dział 24-funtowych, oprócz wielu mniejszego kalibru, a fossy mają 70 stop szerokości.

(z *Monitory Warszawskiego*.)

Wszczęły się napowrót w Irlandyi zabójstwa i podpalania.

— W Kanadzie przyymują z wielkimi honorami Xiążęcia Sasko-Weymarskiego *Bernarda*. Pierwszym jest zapewne z dynastyi Xiążąt panujących w Europie, który Amerykę zwiedza.

— Dnia 21 września mianowano w *Bridge-north* sąd przysięgłych do wyboru burmistrza w miasteczku. Lecz tą razą opozycja była tak uparta, że przysięgli zostawali w zamknięciu od godziny drugiej z południa we środę do 9 wieczor w piątek, bez jedzenia, ognia i światła. Roczni tego miasteczka wystawiają jeden tylko przykład, że sąd przysięgłych mógł dłużej nad 56 godzin obeydź się bez wszystkiego, to jest przed 102 laty, gdy przysięgli przez 102 godzin byli zamknięci.

— *P. Artis* wydał spis roślin, które znajdowały się przed potopem; jest przy dziele wiele ry-cin dla objaśnienia.

FRANCYA.

Paryż dnia 22 października.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Król Jmci był dziś na łowach w lesie *Marly*, w towarzystwie *Delfina* i Xiążęcia *Mouchy*.

Xiążę Pruski *August* udał się wczoraj do *Vincennes*, dla rozpoznania nowego systemu artylleryi Jenerała *Alix*. Obecny ten Jenerał przyjął wspomnianego Xiążęcia i dał mu potrzebne objaśnienia względem systemu swego.

Od kilku dni zawiął do *Antwerpii* okręt chiński. Ciekawa publiczność schodzi się tłumem dla widzenia tego okrętu; najwięcej zaś bywa wtenczas, kiedy ludzie okrętowi obiadują.

Powódź w Departamencie *Heroult* na początku b. m. była niepamiętną. W mieście *Adge* wezbrana woda dochodziła do pierwszego piętra domów i wyżej. Wszystkie drogi zostały popsute.

Jenerał *Lafayette* dostał w Ameryce dwa miliony, jeden w gruntach, a drugi pieniędzmi. Pomoc ta jest dla niego pożądaną, gdyż majątek jego zmniejszył się powoli do 25,000 franków rocznego dochodu. Zdaje się, iż wspomniany Jenerał przeznaczy ten dar dla swoich wnuków; a przypodające na niego wynagrodzenie dla Emigrantów, w ilości 2 do 3 milionów, użyje na cel dobroczynny.

W czasie przeglądu woyska d. 18 b. m. Monarcha objechał konno trzy szeregi, a potem zaczęły się obróty, z których tak był zadowolony, iż każdemu żołnierzowi kazał dać butelkę wina.

Dnia 19 b. m. Pan *Trailingen* Minister Rezydent W. Xiążęcia Weymarskiego, złożył Królowi Jmci list Monarchy swego, donoszący o narodzeniu się wnuka.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 30 paździer. rub. srebrny 3 rub. 76½ kop., dukat nowy 11 rub 50 kop. stary 11 rub. 50 kop. imperyal 37 rub. 62½.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.